

2ο Αγροτικό Συνέδριο Ναυτεμπορικής

Καλλιεργώντας την Ανάπτυξη ή «Αγρανάπαυση»;

Τετάρτη 5 Απριλίου 2017 Divani Caravel Hotel

2^ο Αγροτικό Συνέδριο Ναυτεμπορικής

Καλλιεργώντας την Ανάπτυξη ή «Αγρανάπαυση»;

**Τετάρτη 5 Απριλίου 2017
Divani Caravel Hotel, Αθήνα**

**Ομιλία Γενικού Γραμματέα Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων
ΝΙΚΟΥ ΑΝΤΩΝΟΓΛΟΥ**

Καλησπέρα.

Αρχικά θα ήθελα να ευχαριστήσω τους διοργανωτές για την πρόσκληση και να ευχηθώ το «ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ της ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗΣ» να αποτελέσει θεσμό στην ενημέρωση και τη διάχυση της πληροφόρησης στα θέματα αγροτικής οικονομίας και ανάπτυξης της χώρας μας.

Η συγκεκριμένη ενότητα του συνεδρίου επικεντρώνεται στην αλυσίδα προστιθέμενης αξίας των αγροτικών προϊόντων που παράγει η ελληνική γη προς όφελός των παραγωγών, των καταναλωτών και της εθνικής μας οικονομίας.

Κατά γενική ομολογία η Ελλάδα είναι μια χώρα που παράγει μεγάλη ποικιλία αγροτικών προϊόντων εξαιρετικής ποιότητας. Κλιματολογικές, εδαφολογικές, γεωγραφικές συνθήκες συμβάλλουν αποφασιστικά σε αυτό. Καλούμαστε λοιπόν εμείς, —ο ανθρώπινος παράγοντάς της ελληνικής αγροτικής οικονομίας— να «χτίσουμε» αξία πάνω στα προτερήματα που η φύση μας προσφέρει. Στις σύγχρονες, ανταγωνιστικές συνθήκες όπου κυριαρχούν οι αυξημένες απαιτήσεις των αγορών και των καταναλωτών ο παράγοντας φύση δεν είναι αρκετός για την προσφορά ανταγωνιστικών προϊόντων που θα εμπορεύονται με ικανοποιητικούς όρους. Χώρες με σαφώς δυσμενέστερο φυσικό περιβάλλον για την αγροτική παραγωγή όπως είναι η Ολλανδία, η Δανία, το Ισραήλ, προσδίδουν σημαντική αξία στα προϊόντα του τομέα με εργαλεία την έρευνα, την τεχνολογία αλλά και την επιχειρηματικότητα.

Για την Ελλάδα η αξία της αγροτικής παραγωγής είναι σαφώς πιο σημαντική ως προς το σύνολο της οικονομίας σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Το 2015 ο αγροτικός τομέας της Ελλάδας συμμετείχε κατά 4,1% στο ΑΕΠ, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στην ΕΕ ήταν μόλις 1,5%. Μάλιστα το ποσοστό αυτό στην Ελλάδα από το 2009 και μετά – μέσα στα χρόνια της ύφεσης- συνεχώς αυξάνεται, κάτι που δείχνει την σπουδαιότητα του αγροτικού τομέα για την ελληνική οικονομία ιδιαίτερα κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης. Σε μία κοινωνία που μέσα σε λίγα χρόνια χάνει σημαντικό μέρος της ευημερίας της, η αγροτική οικονομία αποτελεί σημαντικό στήριγμα και εφελτήριο ανάπτυξης.

Η συμβολή της αγροτικής οικονομίας στην ανάπτυξη της χώρας για να είναι πραγματικά επιτυχημένη δεν πρέπει να γίνει με όρους προηγούμενων δεκαετιών που εστίαζαν στην απλή αύξηση της

παραγωγής. Χρειαζόμαστε βελτίωση της παραγωγικότητας, νέες ιδέες στην παραγωγή και το εμπόριο, εφαρμογή σύγχρονου μάρκετινγκ. Χρειαζόμαστε παραγωγούς που θα βλέπουν τις εκμεταλλεύσεις τους ως επιχειρήσεις που στοχεύουν στην αύξηση, όχι απλά του προϊόντος που παράγουν, αλλά της αξίας που δημιουργούν για τους καταναλωτές. Η αξία αυτή θα επιστρέφεται στους ίδιους μέσω υψηλότερων τιμών και τελικά καλύτερων εισοδημάτων.

Είναι αλήθεια πως ο ρόλος του σύγχρονου αγρότη-επιχειρηματία είναι πολυδιάστατος και το οικονομικό περιβάλλον μέσα στο οποίο λειτουργεί δημιουργεί πολλές απαιτήσεις. Αναμφίβολά οι παραγωγοί μας για να ανταπεξέλθουν χρειάζονται στήριξη η οποία πρέπει να προέλθει τόσο από την πολιτεία όσο και από την αυτοοργάνωσή τους.

Η νέα αγροτική επιχειρηματικότητα έχει απόλυτη ανάγκη τις συλλογικές προσπάθειες. Τα επιτυχημένα παραδείγματα συνεταιρισμών και ομάδων παραγωγών με τις επιχειρηματικές μονάδες που δημιουργούν, τις καινοτόμες παραγωγικές και εμπορικές δράσεις, θα πρέπει να αποτελούν οδηγό και πρότυπο για όλους τους δραστήριους παραγωγούς.

Πώς όμως προκύπτει αύξηση της αξίας των αγροτικών προϊόντων;

Το πρώτο στάδιο της διαδικασίας αύξησης της αξίας είναι η βελτίωση του προσφερόμενου προϊόντος αυτού καθαυτό. Άλλωστε η τήρηση συγκεκριμένων ποιοτικών χαρακτηριστικών σε πολλές περιπτώσεις είναι υποχρεωτική από ευρωπαϊκούς κανονισμούς ή διεθνείς συμβάσεις και ελέγχεται, όπως στην περίπτωση των εμπορικών προδιαγραφών στα οπωροκηπευτικά. Επιπλέον όμως στο σύγχρονο μάρκετινγκ υπάρχει η έννοια του ολικού προϊόντος το οποίο αποτελείται τόσο από το φυσικό προϊόν, τα χαρακτηριστικά του οποίου κατά κύριο λόγο επιθυμεί να αποκτήσει ο καταναλωτής, όσο και από το επαυξημένο προϊόν δηλαδή επιπλέον χαρακτηριστικά που προσθέτει ο παραγωγός-πωλητής για να κάνει το προϊόν του πιο επιθυμητό. Η τυποποίηση και η μεταποίηση των αγροτικών προϊόντων συμβάλλουν καθοριστικά στη δημιουργία διαφοροποιημένων προϊόντων που προσφέρονται στους καταναλωτές, δημιουργώντας ζήτηση για προϊόντα προστιθέμενης αξίας. Από τη μεταποίηση δημιουργούνται νέα εμπορικά προϊόντα με σημαντικούς βαθμούς ελευθερίας για νέες ιδέες κάλυψης αναγκών των καταναλωτών. Με την τυποποίηση δημιουργείται η δυνατότητα κάλυψης των αναγκών της αγοράς με το ίδιο προϊόν, σε διαφορετικά επίπεδα απαιτήσεων προδιαγραφών και τελικά σε διαφορετικές τιμές. Και οι δύο αυτές πρακτικές αποτελούν προϋπόθεση για τη δημιουργία επώνυμων προϊόντων μέσα από τις οποίες ο κάτοχος της επωνυμίας επωφελείται από την επιστροφή στον ίδιο, μέρους της αξίας που δημιουργεί για τους καταναλωτές.

Μέσω των συλλογικών επιχειρηματικών πρωτοβουλιών από συνεταιρισμούς και ομάδες παραγωγών, η δημιουργία επώνυμων προϊόντων είναι εφικτή με πιο βιώσιμο τρόπο απ' ότι στις περιπτώσεις μεμονωμένων προσπαθειών. Ασφαλώς και οι μεμονωμένες πρωτοβουλίες επαυξημένων προϊόντων από τους παραγωγούς όπως για παράδειγμα μέσω του θεσμού της οικοτεχνίας είναι σημαντικές και επωφελείς όταν γίνονται με προσεχτικά επιχειρηματικά βήματα. Ο θεσμός της οικοτεχνίας, της παραγωγής δηλαδή μεταποιημένων προϊόντων από τον ίδιο τον παραγωγό με πρώτη ύλη την πρωτογενή παραγωγή της εκμετάλλευσής του, ήδη μετά τον πρώτο χρόνο κανονικής εφαρμογής του παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον. Παράλληλα έχουν δημιουργηθεί νέες μεταποιητικές μονάδες που παράγουν πλήθος νέα επώνυμα προϊόντα, ενώ οι εμπορικές επιχειρήσεις έχουν αναπτύξει έντονη εξαγωγική δραστηριότητα.

Αποτέλεσμα αυτών είναι τα τελευταία χρόνια οι εξαγωγές αγροτικών προϊόντων και τροφίμων να αυξάνονται ραγδαία κάτι που σε συνδυασμό με τη σταθεροποίηση των εισαγωγών έχει συμβάλει στον σημαντικότερο περιορισμό του εμπορικού ελλείμματος του αγροδιατροφικού τομέα. Το 2010 οι εξαγωγές του τομέα ανέρχονταν σε 4,6 δισ. € ενώ με συνέχεις ετήσιες αυξήσεις το 2016 ξεπέρασαν τα 6,1 δισ. €. Αύξηση 33%. Κατά την ίδια περίοδο οι εισαγωγές κινήθηκαν σταθερά γύρω στα 6,5 δισ. €. Το εμπορικό έλλειμμα του τομέα μειώθηκε κατά την περίοδο αυτή πάνω από 70% από -1,9 δισ. € σε -0,5 δισ. €. Η πορεία αύξησης των εξαγωγών φαίνεται πως δεν είναι συγκυριακή, τα προϊόντα μας

αντέχουν σε απαιτητικές αγορές και αναγνωρίζεται η ποιότητά τους. Στόχος μας είναι η καλή πορεία των εξαγωγών να συνεχιστεί και σε σύντομο διάστημα το εμπορικό ισοζύγιο στον αγροδιατροφικό τομέα να αποκτήσει θετικό πρόσημο μετά από δεκαετίες που ήταν ελλειμματικό.

Πώς όμως συνεισφέρει το ΥΠΑΑΤ στην αλυσίδα δημιουργίας προστιθέμενης αξίας, επιχειρηματικότητα – επαυξημένο προϊόν – εξαγωγές; Ενδεικτικά αναφέρω:

- Μέσα από τις κεντρικές κυβερνητικές πολιτικές όπως είναι:
 - η διευκόλυνση της επιχειρηματικότητας με την απλούστευση των αδειοδοτήσεων για τις επιχειρηματικές δραστηριότητες. Ο τομέας της μεταποίησης τροφίμων ως στρατηγικής σημασίας για την ανάπτυξη της χώρας, είναι από τους πρώτους που εντάχθηκαν στο νέο θεσμικό πλαίσιο για άσκηση οικονομικής δραστηριότητας (ν.4442/2016)
 - τη σύσταση του φόρουμ Αγροδιατροφής – Βιομηχανίας - Τουρισμού, ενός συμβουλευτικού οργάνου που δίνει κατευθύνσεις για χάραξη πολιτικής με σκοπό τη στρατηγική σύνδεση του πρωτογενή τομέα με τη μεταποίηση και τον τουρισμό ώστε να αυξηθεί η κατανάλωση εγχώριων προϊόντων από τον τουρισμό και να βελτιωθεί η διεισδυτικότητά τους στις χώρες προελεύσεις των τουριστών.
- Μέσα από τα επενδυτικά-χρηματοδοτικά προγράμματα του ΠΑΑ. Μέτρα όπως αυτό της μεταποίησης στοχεύουν άμεσα στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας των αγροτικών προϊόντων της χώρας. Μάλιστα για πρώτη φορά το μέτρο της μεταποίησης περιλαμβάνει ειδική δράση για ενίσχυση μεταποιητικών μονάδων που ιδρύουν επαγγελματίες αγρότες. Επίσης μέσω του μέτρου για τη σύσταση οργανώσεων και ομάδων παραγωγών θα στηριχθούν με χρηματοδότηση οι νέες συλλογικές προσπάθειές των παραγωγών μας.
- Επιπλέον με τη βελτίωση του θεσμικού πλαισίου για τις ομάδες – οργανώσεις παραγωγών, διευκολύνεται η έναρξη νέων συνεργασιών από τους παραγωγούς μας. Με νέα ΥΑ που δημοσιεύτηκε πρόσφατα χαμηλώνει ο πήχης αναγνώρισης οργάνωσης παραγωγών στα 20 μέλη και στις 250.000 € αξία παραγωγής για όλες τις περιπτώσεις. Στην αλιεία αντίστοιχα 10 μέλη, 100.000 € αξία παραγωγής. Επίσης απλοποιείται η διαδικασία αναγνώρισης.
- Επίσης μέσα από τις συνεχείς προσπάθειες για άνοιγμα νέων αγορών για τα ελληνικά αγροτικά προϊόντα πέραν των συνήθων της ΕΕ (εκπλήρωση φυτουγειονομικών απαιτήσεων εισαγωγής κτλ).
- Με την εντατικοποίηση των ελέγχων σε όλο το φάσμα της αλυσίδας παραγωγής και διακίνησης αγροτικών προϊόντων ώστε εκτός της ασφάλειας για τους καταναλωτές να επιτυγχάνονται συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού για τις επιχειρήσεις.
- Τέλος θα ήθελα να τονίσω ότι πρόθεση του ΥΠΑΑΤ είναι να συμβάλει με το θεσμικό του ρόλο στην αλυσίδα προστιθέμενης αξίας στον αγροδιατροφικό τομέα και μέσω της δικής του αναδιοργάνωσης, δημιουργώντας δομές κατάλληλές για τη στήριξη της επιχειρηματικότητας στον τομέα..

Σας ευχαριστώ πολύ!